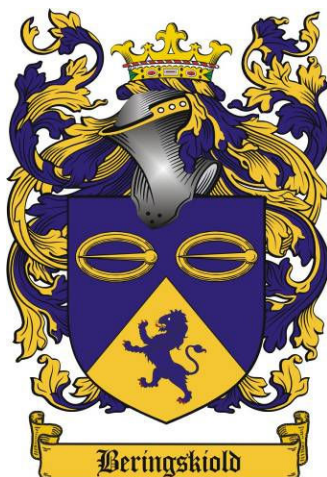

Rønnebæksholm i 1700 tallet

Af Dorothy Jones

Hovedpersonen i Rønnebæksholmfortællingen er denne gang den "gale kammerherre" Magnus Beringskjold. Det er en historie der knytter Rønnebæksholm og Næstved til "Danmarkshistorien" og oven i købet til en af de meget kendte. Nemlig den tragiske historie om Struensee og Caroline Mathilde. I dag er de bipersoner.

I John Erichsens bog om Rønnebæksholm siges " i 1777 solgte Johan Collet Rønnebæksholm til generalkrigskommisær Magnus de Beringskjold. Med ham fik gården en berygtet ejer, en intrigant person, som havde tjent penge på smugleri og spionage. Beringskjold var en hidsig natur og bondeplager. Træhesten i gården stod ikke kun til pynt, og fangehullet var også frygtet. Beringskjold lå ustandselig i processer og endte sin tid på Rønnebæksholm med en dramatisk arrestation og anklage for højforræderi."

Magnus de Beringskjold † 1804.
Maleri paa Lundbygaard.

Marie Christine de Beringskjold, f. v. Cappelen.
Maleri paa Lundbygaard.

Mogens Bering var født i 1721 af borgerlig familie i Randers. I en ung alder var han rejst til udlandet, havde tjent rimelig godt på nogle lyssky forretninger og fået et adelsbrev fra den tyske kejser. I 1749 blev han gift, med Marie Kirstine Cappelen, han var 29 hun var 25. Hendes far havde været officer og hendes mor Karen Hald var Sjællandsk præstedatter. Magnus Beringskjold, som han fik ændret navnet til, og Marie Kirstine fik en søn, Ditlev, samme år de blev gift og endnu en søn Thomas 4 år senere.

Medens de boede i Sorø blev Beringskjold ven med en oberst ved de sjællandske dragoner, Hans Henrik von Eickstedt, der var garnisoneret i Næstved. En anden af hans venner var Esias Fleischer, hvis hustru var halvsøster til Beringskjolds svigermor. Fleischer fik ved Beringskjolds hjælp ansættelse som regimentskvartermester ved Dragonerne i Næstved, og både Fleischer og Eickstedt fik senere stor betydning for Beringskjolds skæbne.

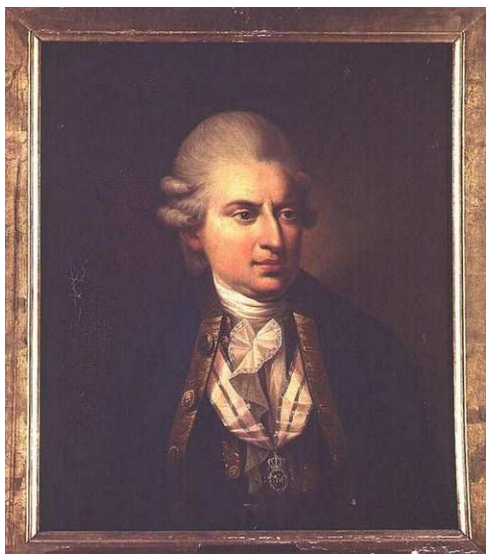
Hans Henrik von Eickstedt

I efterår 1769 købte han i fællesskab med Esias Fleischer godset Nygaard på Møen, som havde været krongods. I Fleischers memoirer beretter han at Beringskjold overtalte ham til dette kompagniskab ved at gøre gældende at han havde ham at takke for han blev Regimentskvartermester. Oberst Eickstedt var kautionist. Beringskjold meddelte samtidig Rentekammeret at Nygaard ændrede navn til Marienborg, efter hans kone Marie Kirstine.

For at gøre en lang historie kort, gik det fuldstændig galt med betalingen for godset. Struensee var, netop i disse måneder, i gang med en fuldstændig omrokering af rentekammeret, den tids finansministerium, og trods henvendelser fra Fleisher og Beringskjold med rimelige forklaringer på hvorfor det hele var kørt skævt, var der intet de kunne gøre. Beringskjold fik 4 uger til at forlade stedet.

Og hvorfor er den her historie om Nygård så vigtig? Ja det er den fordi det var her Beringskjold blev så rasende på Struensee. Manden som han anså for ansvarlig for hele miseren i rentekammeret, og som han både var misundelig på, og absolut ikke delte reformiver med. Beringskjold blev rasende, og det var så personligt at han ville have hævn og Struensee skulle betale dyrt.

Johan Struensee

Nu havde Struensee meget andet at se til den sensommer i 1771 så han har formentligt ikke tænkt meget over den ubetydelige sag om Nygård. Men Struensee burde nok have givet sagen større opmærksomhed, for det var faktisk Magnus Beringskjold, som på det tidspunkt boede til leje hos en enke i Vimmelskaftet i København, der tog initiativet til komplottet der væltede dem.

Han arbejdede ihærdigt det efterår på sagen og fik samlet de nødvendige folk blandt andre Eickstedt, Guldberg , arvedronningen og arveprinsen. Det var de Sjællandske dragoner der havde vagttjeneste i København de måneder og Esias Fleisher var med i hovedstaden. Flere af de sammensvornes hemmelige møder blev holdt i Fleishers kvarter, som i øvrigt befandt sig hos Abildgaard, en slægtning til Fleisher og Beringskjold. De første dage i januar gik det stærkt med at få alt organiseret.

Eickstedt

Guldberg

Arvedronningen

Arveprinsen.

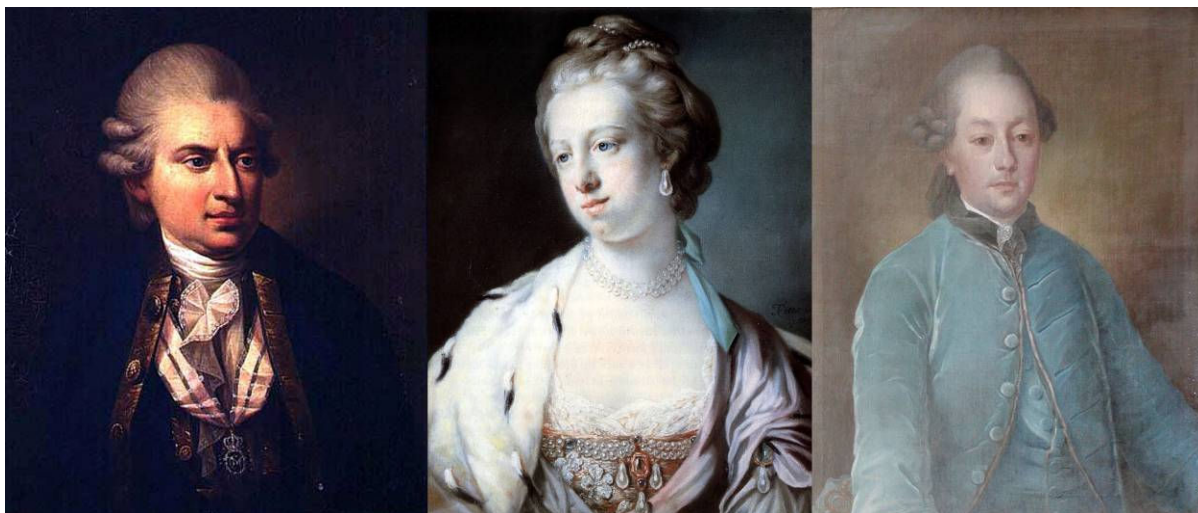
Den 13. januar blev der holdt møde for at få de sidste detaljer på plads. Indtil nu havde planen gået ud på at Struensee skulle arresteres, medens Caroline Mathilde egentlig kun skulle køres til Hirschholm i nogen tid til alt faldt til ro. Guldberg lagde nu enkedronning Juliane Maries kort på bordet. Hun ønskede udtrykkeligt at dronning Caroline Mathilde skulle arresteres og køres til Kronborg. Magnus Beringskjold tog skarpt afstand fra dette. Hans problem var med Struensee og hvis dronningen blev inddraget i komplottet ville han ikke være med. Guldberg fik ham dog overtalt til at blive, formentlig med en større belønning i sigte. Men Beringskjold var ikke med til yderligere planlægning, og blev de næste par dage opdateret af Eickstedt om hvad der foregik.

Så når vi frem til selve natten mellem d. 16. og 17. januar 1772 hvor der er maskerade på hofteateret.

Christiansborg med hofteateret

Beringskjold deltog i maskeraden som begyndte kl. 20, men allerede kl. 21 forlod han, sammen med Eickstedt, festen. En af hans opgaver var at bestille to vogne, som var dem Struensee og Brandt skulle køres til Kastellet i.

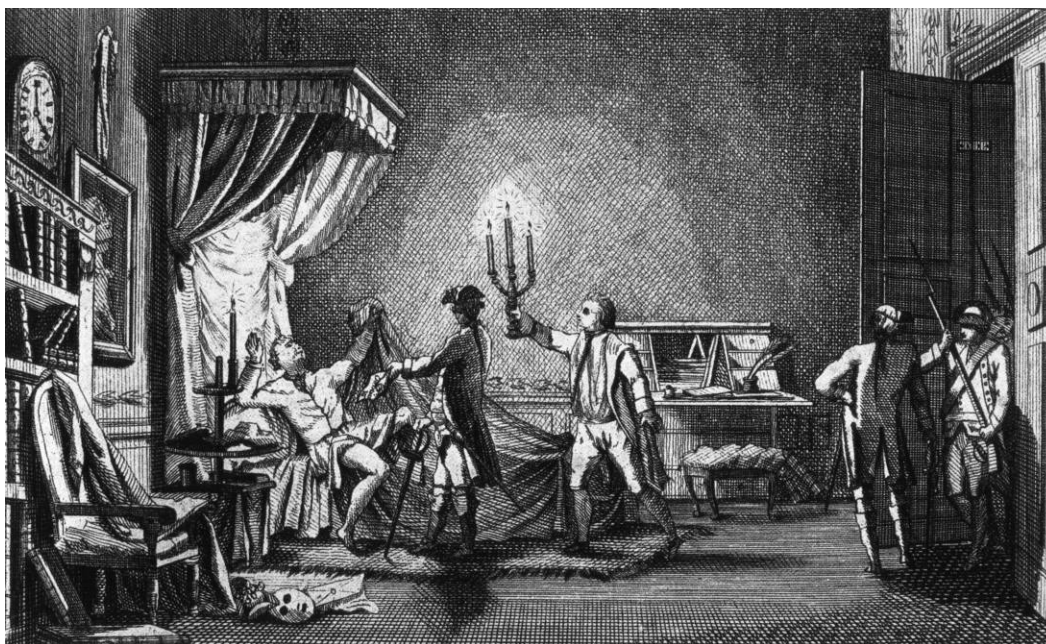

Struensee

Caroline Mathilde

Enevold Brandt

Festen sluttede kl. 2 og Caroline Mathilde, Struensee og Brandt tog til deres respektive lejligheder i Christiansborg-komplekset. Ved 3-tiden begyndte de involverede at finde sammen, og de soldater, som skulle bakke op om dem fik først nu at vide hvad der skulle ske i løbet af de næste timer. Det der først skulle ske var at Struensee og Brandt skulle arresteres samtidig.

Oberst Køller arresterer Struensee

Det var Oberst Køller, den sidst tilkomne af komplotmagerne, der tog sig af at arrestere Struensee. Det gik faktisk temmelig fredelig til, Struensee havde ingen vagter og havde ikke en gang låst døren.

Magnus Beringskjold var i den gruppe der arresterede Brandt. Sammen med kaptajn von Penick og løjtnant von Bay gik det noget mere dramatisk til. Først bankede Kaptajnen på døren, uden svar og låste efterfølgende døren op med en nøgle de havde skaffet hos slotsvagten. Men Brandt havde skudt slåen for indvendig. Et brækjern blev hentet og døren blev splintret så de kunne komme ind i lejligheden. Brandt, som

Brandt

tilsyneladende havde drukket en del, lå stadig og sov, men greb ud efter en pistol da han blev vækket. Omringet af militærpersoner med trukne kårder og pistoler sigtende på ham, opgav Brandt dog al modstand. Med sig havde de haft en befaling angående deres arrest underskrevet af Juliane Marie og arveprins Frederik på Kongens vegne.

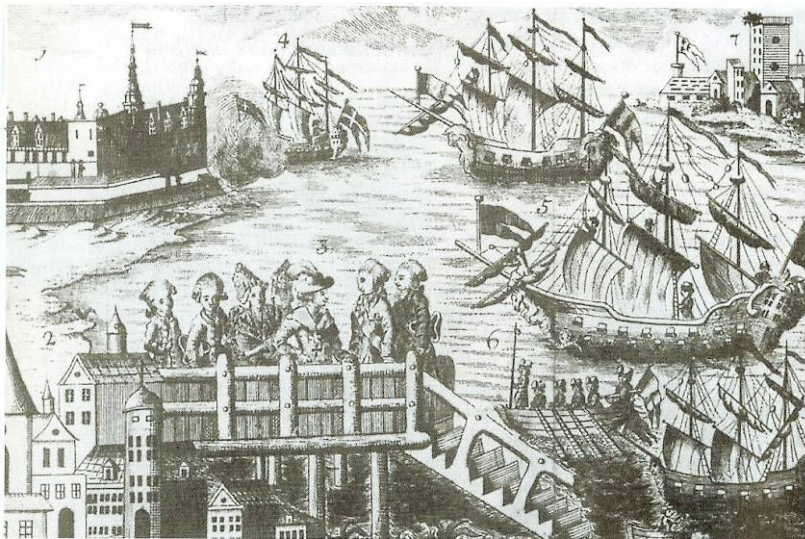

Christian d. 7. i 1749

Med Struensee og Brandt på vej til Kastellet skulle næste del af planen iværksættes. Beringskjold var sammen med Guldberg, enkedronningen Juliane Marie og arveprins Frederik da de brød ind til den sovende konge og skræmte ham til at underskrive fængslingsordren for Caroline Mathilde.

Senere den morgen blev Beringskjold kaldt ind til Kongen og enkedronningen som takkede ham for hans indsats med ordene at de "næst efter Gud havde ham at takke for den så vel fuldendte, lykkelige dag". Til belønning fik han bestalling som kammerherre med en årlig gage af 2000 rigsdaler og så fik han Nygård eller, som han kaldte det, Marienborg tilbage.

Men alt var ikke godt. Beringskjold var skuffet over belønningen, mente at han fortjente mere og at Guldberg havde givet ham udsigt til mere. Familien flyttede tilbage til Marienborg, men her var der til stadighed problemer med bønderne. Caroline Mathilde blev forvist fra Danmark og sidst i maj rejste hun til Celle.

Caroline Mathilde forlader Danmark

Som før omtalt havde Beringskjold ikke noget problem med Caroline Mathilde. Til efteråret rejste han udenlands og uden at vi ved helt hvad han lavede de næste par år, ved vi dog at han støttede op om et nyt komplot, og også selv lagde planer. Denne gang var det for at få Caroline Mathilde tilbage til Danmark. Beringskjold lå ikke på den lade side, han rejste ustandselig rundt og skrev et hav af breve. Han var absolut ikke bange for at vise sin misfornøjelse med den nye regering både mundtligt og skriftligt. De så sig nødsaget til at forbyde ham ophold i København. Caroline Mathilde døde, 23 år gammel i 1775 efter 3 år i Celle.

Beringskjold klagede ustandselig over hvordan han var blevet behandlet, søgte jævnligt økonomisk håndsrækning fra regeringen, som han truede og undsagde. Han gjorde sig godt og grundigt upopulær blandt hans tidligere sammensvorne, som nu havde magten i Danmark. Den eneste han blev ved med at have "venskabelig kontakt" med var Eickstedt, som nu var overhofmester hos kronprins Frederik.

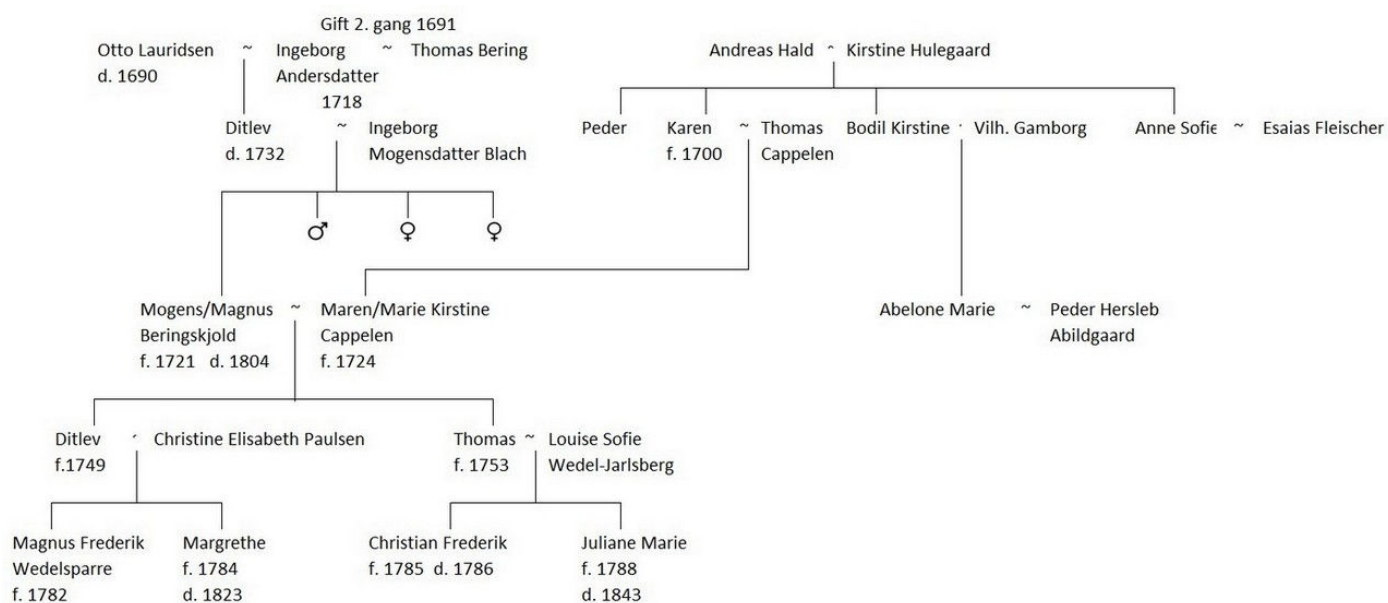

Magnus de Beringskjold † 1804.
Maleri paa Lundbygaard.

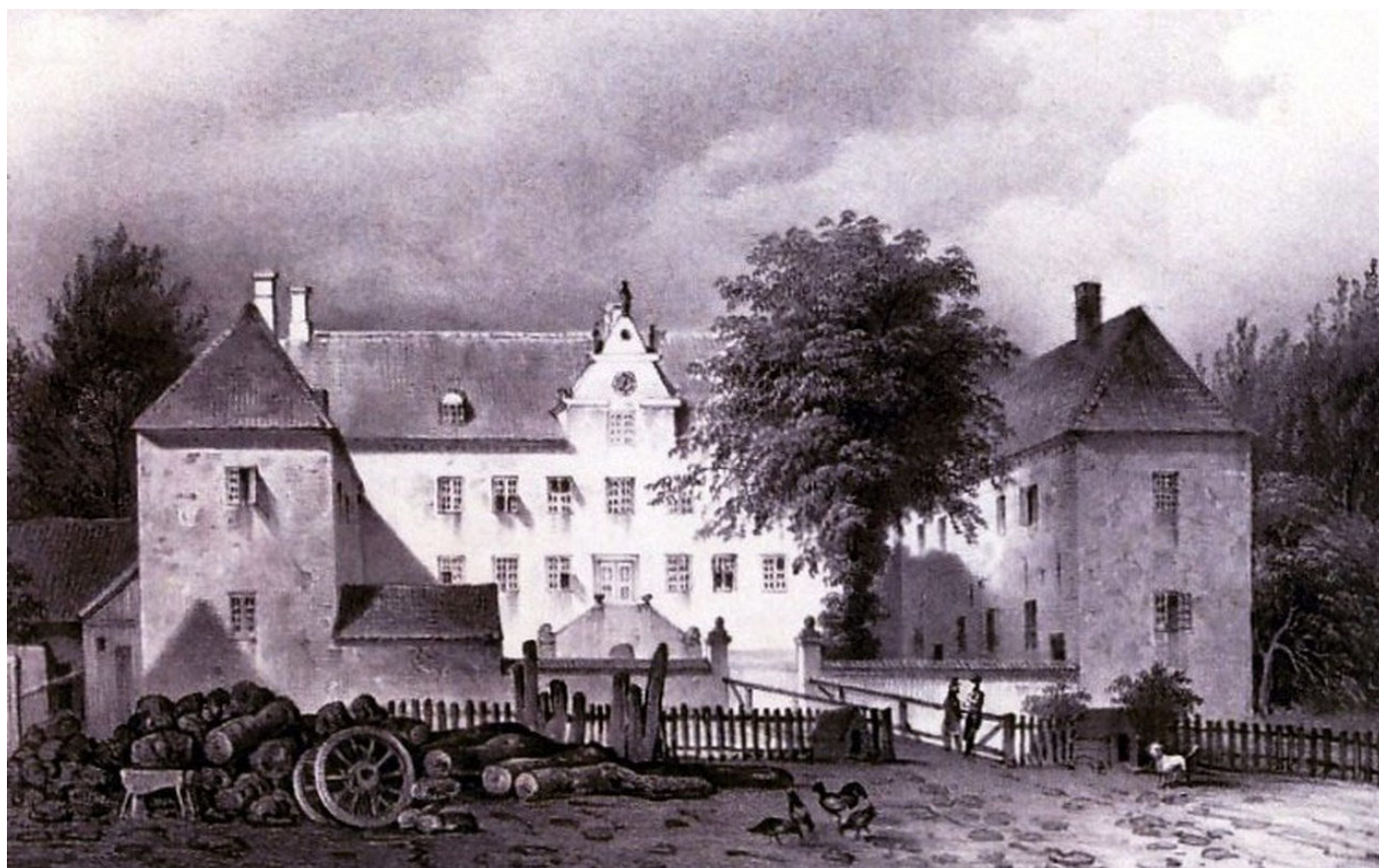

Marie Christine de Beringskjold, f. v. Cappelen.
Maleri paa Lundbygaard.

I 1777 solgte Beringskjold Marienborg og tjente herved en stor sum penge. Året efter købte han Rønnebæksholm. På det tidspunkt var der en temmelig ny, grundmuret hovedfløj og to sidefløje i bindingsværk. Det er vores store held at Franziska Carlsen, som boede hos sin søster på Rønnebæksholm i 1840-erne interesserede sig for stedets historie. Hun interviewede de gamle i området og nedskrev de historier de fortalte, også om den "gale kammerherre" der havde forladt stedet 60 år tidligere. Der er ikke så mange der kan have kendt ham personligt, men anekdoterne om ham virker temmelig troværdige. Han var en fæl bondeplager, havde en træhest i ladegården som blev brugt, og når han blev rasende råbte han så højt "at man kunne høre ham i Næstved". Dog sagdes det også at "ofte, når han stod og skældte fra et åbent vindue, havde folkene set hans hustru trække ham tilbage og tale ham tilrette".

Beringskjold var 57 år da han og Marie Kirstine flyttede ind på Rønnebæksholm. Han var helt bevidst om at han havde fjender både blandt bønder og herskab. Så for en sikkerheds skyld havde han en vagt der gik hele natten, med ladte pistoler. Deres to sønner var nu voksne mænd, godt i gang med deres eget liv. Ditlev var 29, kammerjunker, gift og boede på Nybøllegård på Falster. Thomas var 25 og havde gjort karriere i militæret. Meget mod sin fars vilje havde han forlovet sig allerede som 22 årig med den 7 år ældre Komtesse Louise Sofie Weddel-Jarlsberg. Hun var forældreløs og uden den store formue og opholdt sig hos sin onkel på Raunstrup. Magnus Beringskjold må alligevel have indset fordelene ved at have en "ægte" adelig svigerdatter så i efteråret 1780 købte han Sparresholm til dem. Thomas blev udnævnt til kammerherre og den 7. marts 1781 blev parret gift på Raunstrup og flyttede efterfølgende ind på Sparresholm. Alt tegnede nu godt for familien Beringskjold.

Sparresholm

Og dog. Et par måneder efter brylluppet henvendte det unge ægtepar sig til Esias Fleischer som for nylig var blevet Amtmand på Antvorskov. Han besøgte dem på Sparresholm en af de første dage i juni. Det var måske fordi Esias Fleischer var en slægtning og kendte Beringskjold særdeles godt, at de turde henvende sig til ham. Til ham behøvede de ikke at forklare hvordan han var. Det vidste han alt om. De fortalte at Beringskjold havde aftvunget dem, altså Thomas og Louise Sofie, nogle løfter før de kunne få lov til at holde bryllup. Han forlangte at de skulle gå ind i hans farlige projekt som nu var at bemægtige sig kongen, tage magten fra enkedronningen, arveprinsen og regeringen og selv indsætte hans egne folk til at styre landet. Han manglede en regimentschef for at være sikker på militær opbakning og Thomas skulle skaffe sin egen regimentschefs opbakning til hans planer. Louise Sofie skulle bruge sin indflydelse ved hoffet til at skaffe Beringskjold adgang til hovedstaden igen. Hun skulle også sørge for at få opbakning fra hendes familie til komplottet. Beringskjold havde desuden til deres bryllup generet flere af gæsterne ved at spørge om "de havde mod i brystet" eller "om deres hjerte sad på det rette sted". Men ingen bed på.

Esias Fleischer var helt klar i sit svar. En søns forpligtelse over for sin far blev opvejet af en endnu helligere. Fleischer forstod at han skulle handle her og nu, og skrev med det samme et brev til Guldberg, som var på Fredensborg.

Brevet blev sendt med rytter direkte, der var ingen tid at spille. Thomas og Louise Sophie tog dagen efter til Fredensborg hvor de uddybede sagen for Guldberg. Sjællandske Rytterregiment, nu hjemhørende i Næstved, havde vagttjeneste på Fredensborg. Deres regimentskvartermester Carl Gustav Schiøt blev med det samme kaldt ind til Guldberg, og en plan for hvad de skulle gøre for at standse Beringskjold tog form.

Om aftenen den 4. juni modtog Schiøt 6 dokumenter med ordre om arrestation af Beringskjold og beslaglæggelse af hans papirer, underskrevet af kongen og Guldberg. Samtidig modtog han mundtlig ordre fra arveprinsen og Guldberg. Og så af sted til Næstved. Han tog dog ikke den direkte vej, men med en formodning om at Amtmand Bielke var på pinsebesøg hos sin svigerfamilie, lagde han vejen forbi Løvenborg.

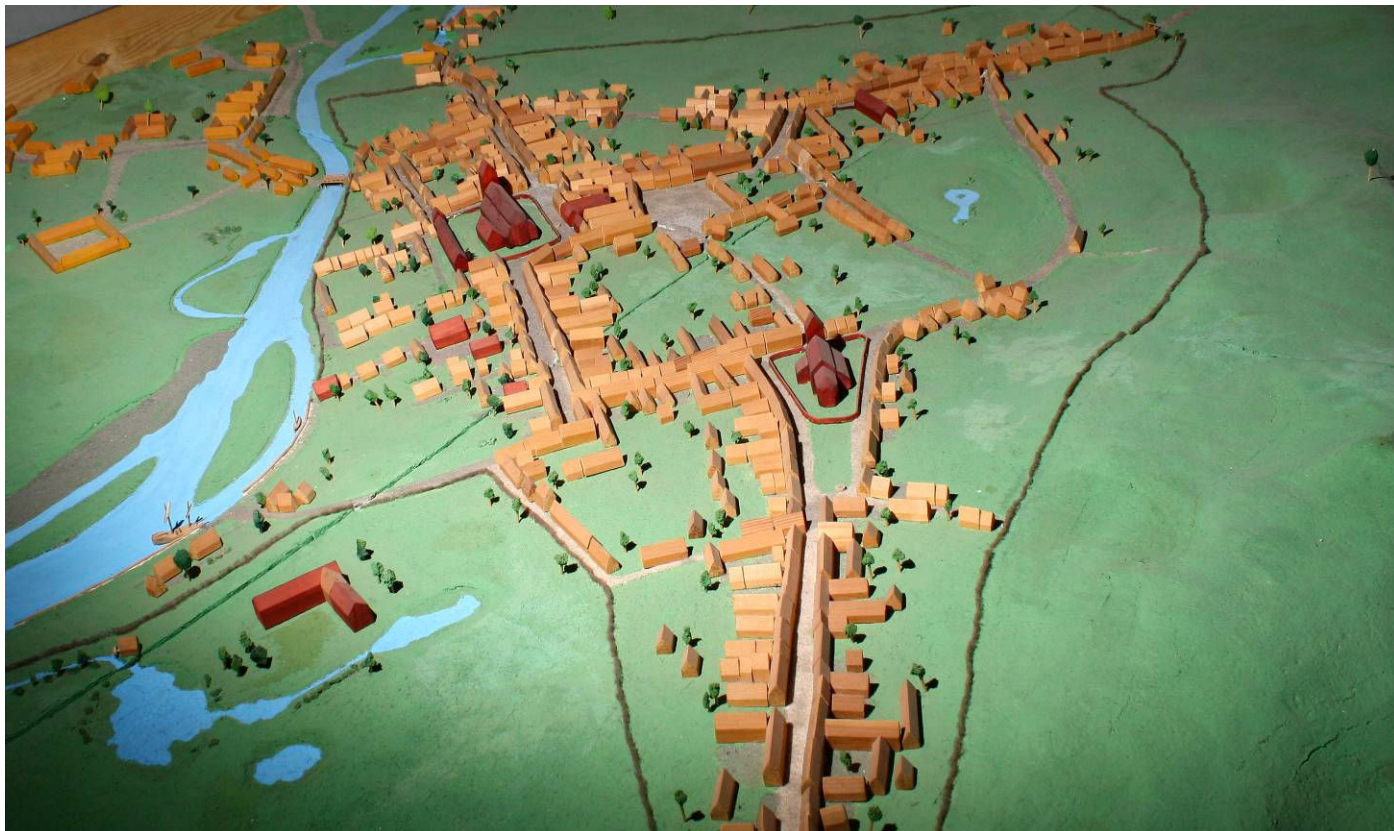
Bielke og hustru Frederikke Numsen

Her traf han Bielke næste morgen, informerede ham om det skete og gav ham instruks om at vende tilbage til Næstved. Schiøt ankom til Næstved den aften kl. 20.30 og lod sin tjener sprede informationen at han var tilbage i Næstved fordi han havde glemt nogle af regimentets regnskabspapirer som han skulle bruge. For ikke at gøre opsigt ankom Bielke først til Næstved kl. 22. En time senere sneg han sig over til Schiøts værelse hvor de åbnede det forseglede dokument med deres ordrer. Her var en helt udførlig plan, trin for trin om hvordan det hele skulle foregå og hvem der skulle gøre hvad. De holdt sig meget nøje til instrukserne og en meget vanskelig opgave blev faktisk løst uden problemer.

Sådan her gik det til.

Første og største problem var selve arrestationen. De vidste at der gik en bevæbnet vagt rundt på Rønnebæksholm om natten. De vidste også at der var så mange udgange fra Beringskjolds soveværelse at de ikke alene kunne afskære for flugtforsøg, og de turde ikke betroe sig til flere. Endelig besluttede de sig for at bruge list. De aftalte at mødes igen næste morgen og Bielke skulle bede byfogeden Wulf om at mødes med dem. Wulf boede på Axeltorv, i

ejendommen hans far havde ejet i en menneskealder og hvor han et par år senere byggede Axelhus.

Model af Næstved by fra 1680-erne

Meget tidligt næste morgen mødtes Bielke, Schiøt og Wulf hjemme hos Bielke, som boede i Gøjernes Gård. De læste de sidste ordrer igennem og orienterede Wulf om deres ide til hvordan de ville arrestere Beringskjold. De var meget ængstelige for at det vil ende med skyderier og ville derfor lokke ham ind til Næstved. Bielke skrev et brev hvori han forklarede at han kun var i Næstved den ene dag og meget gerne ville mødes med Beringskjold. Han skulle undersøge en sag for rentekammeret om nogle ødegårde, bl.a. Beringskjolds i Borup.

Pro Memoria!

Fra det kongelige Rentekammer er til mig indløben Skrivelse under 2den hujus, om nøjere at undersøge Beskaffenheden af de øde Gaardsjorder, saavel deres Højvelbaarenheds Gaard i Boerup, som Hr. Doctor Buchhaues øde Jorder fra Aaderup Marker. Og da jeg ikkuns agter at opholde mig her denne Gang een Dags Tid, men dog ønskede desangaaende at tale mundtlig med Deres Højvelbaarenhed, saa er jeg tjenstligst bedende, at højstærede Herr Kammerherre i Dags Formiddag ville bære mig med Deres Nærværelse, hvis Lejligheden det tillader, hvorom jeg med Budet tilbeder mig et Par Ord.

Næstved, den 6te Juni 1781.

Bjelke.

Til Herr Kammerherre de Beringskjold.

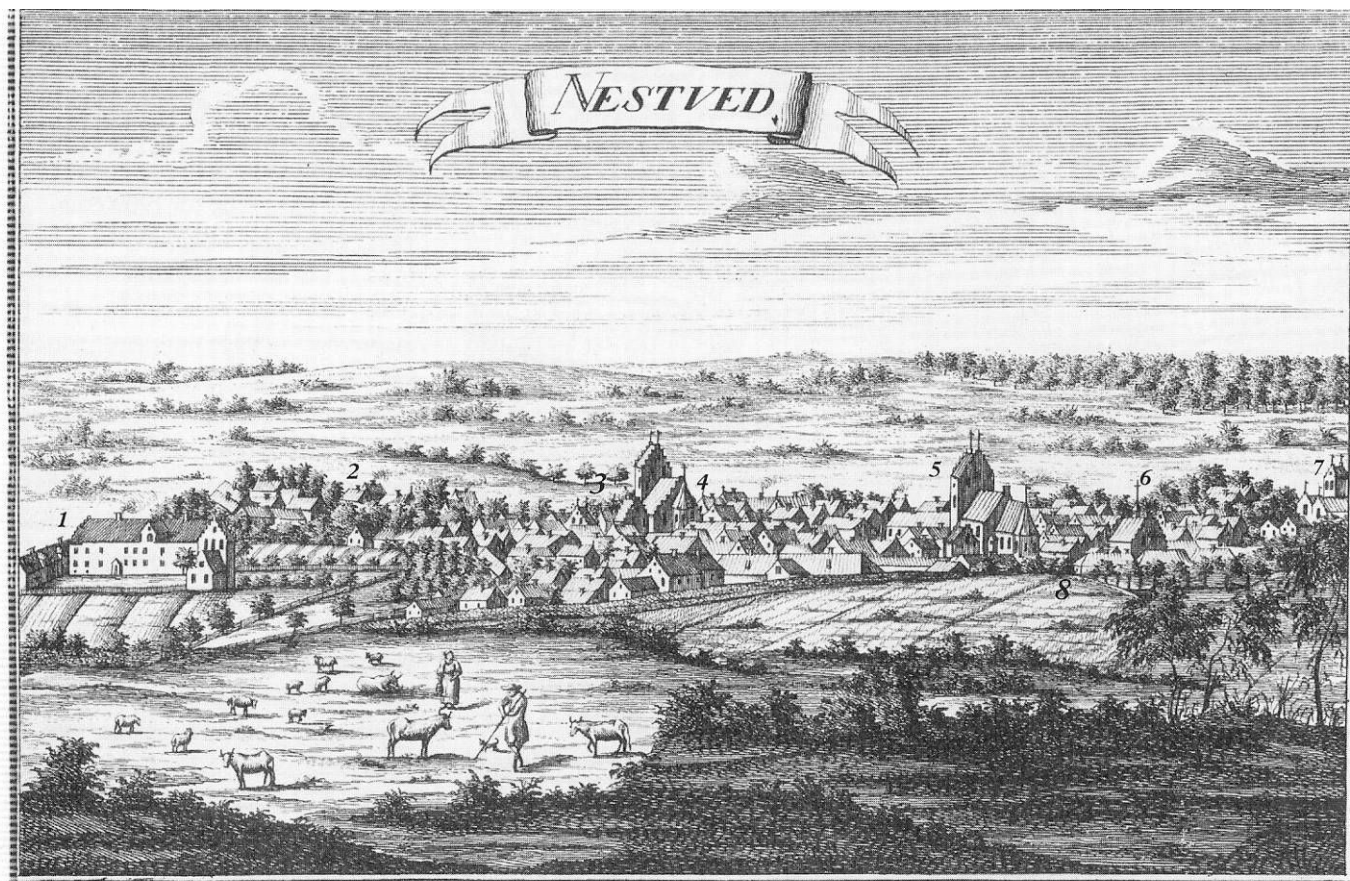
Brevet ses her, meget høfligt og helt igennem troværdigt.

Allerede kl. 8 red en af Bielkes tjenestefolk ud til Rønnebæksholm for at aflevere brevet til Beringskjold. Samtidig tog en anden af Bielkes mænd af sted og han stod et sted hvor han kunne holde øje med om Beringskjold havde fattet mistanke og tog flugten væk fra Næstved. Så skulle han straks vende tilbage til Bielke i Næstved hvor en vogn stod klar og de kunne øjeblikkelig sætte efter ham. Det blev ikke nødvendigt, det ridende bud kom med svaret, at han vist ville komme. En time efter kom

imidlertid den anden tjener og fortalt at Beringskjold var kørt i en lille vogn ud af Vordingborgvejen. De tre herrer Bielke, Schiøt og Wulff var tæt ved at gå i panik, men blev enige om at Beringskjold umuligt kunne have fattet

mistanke af brevet, og at han heller ikke ville tage flugten i en chaise, som ikke er egnet til længere rejser. De måtte tage det roligt og håbe han dukkede op senere.

I ventetiden tilkaldte Byfoged Wulf 4 fra byens borgervæbning under påskud af de skulle med på en inspektion mod toldsvig. Det var 3 af byens værtshusholdere, Christian Stenler, Jacob Henningsen og Christian Jochum Soelberg samt skomager Bastian Møller. Som alle mødte op i deres borgervæbningsuniformer og bevæbnet med gevær og kårde. En postillion blev bestilt som måtte stå klar til den blev tilkaldt. Byfoged Wulf tog så ud på den høje sandbakke udenfor byen med kikkert for at se efter Beringskjold.

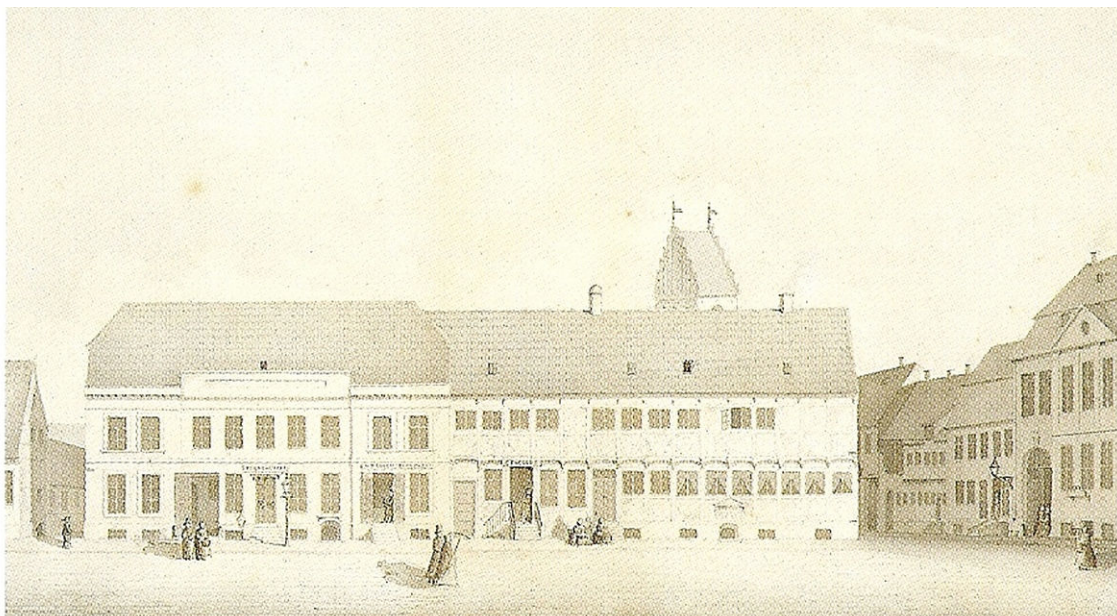
- 1 Sortebrødegård
- 2 Lille Næstved, faldende i ét med byen
- 3 Den tidligere latinske skole, Peder Syvs Hus

- 4 Skt. Peders Kirke
- 5 Skt. Mortens Kirke
- 6 Helligåndshuset, museet i Ringstedgade

- 7 Herlufsholm (Skovkloster)
- 8 Østerport med vejene mod Vordingborg og Præstø

Næstved set fra Sandbakkerne

Endelig ved 12-tiden kunne Wulf meddele de andre at Beringskjold var kommet til byen. Han havde sat sin chaise hos Madame Hegelund og var foreløbig på visit der. Det viste sig at han havde været et smut ovre hos forpagteren på Grevensvænge før han kørte til Næstved.

Amtmand Bielke boede i den såkaldte Gøernes Gård, der lå mellem Axeltorv og Sct. Peders Kirkeplads. Her blev Næstveds Patriotiske Selskab stiftet, og her holdt selskabet sine møder. Forhuset mod Axeltorv var en toetages bindingsværksbygning med kvist over tre fag. Efter Bielkes tid blev der indrettet butikker i stueetagen, og huset blev pudset, som det ses på tegningen fra 1863, det ældst kendte billede af bygningen, der ses til venstre i billedet. Helt til højre ses Evald Wulfs Gård fra 1784.

Næstved Museum. Foto Jens Olsen.

Kl. 12.30 bankede Berlingskjold på hos Bielke som førte ham videre ind til en anden stue hvor Schiøt, Wulf samt Schiøts tjener stod. Bielkes tjener stod ved døren med ordre på ikke at lade Berlingskjold passere ud igen. Schiøt havde en skarpladt og opspændt pistol i bæltet og straks Beringskjold kom ind i stuen overrakte han den kongelige befaling til Bielke som læste den højt. Straks derefter indkaldte Schiøt de 4 mænd fra borgervæbningen som havde stået klar i flere timer. Beringskjold blev nu visiteret og tømte selv fra sine lommer alt hvad han havde på sig. Beringskjold tog det hele ganske roligt og bedyrede sit uskyld, han havde en god samvittighed. I Wulfs varetægt og omringet af vagterne blev han ført fra Bielkes hus på Axeltorv om til rådhuset, det som i dag er kirkekontoret for St. Peders kirke.

Det tidligere Næstved Rådhus

Næstveds borgere var klar over at noget stort var i gang, og stimlede sammen for at se på. Han blev låst ind i bytingsstuen og vagterne deltes om 2-timers vagter. De opholdt sig sammen med ham, men det var strengt forbudt for dem at tale med ham.

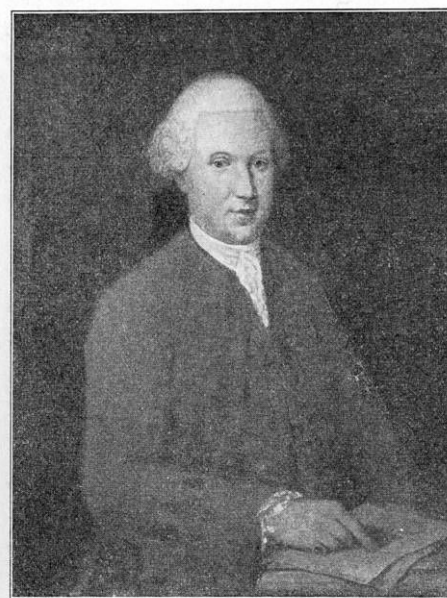
Bielke holdt straks efter møde med Wulf og Næstveds postmester, al post til Rønnebæksholm den næste måned skulle tages fra og straks sendes til kongen selv. Bielke og Schiøt skrev en rapport om arrestationen og sendte den til Guldberg med bekræftelse på at Beringskjold ville blive sendt videre til Kastellet dagen efter.

Marie Christine de Beringskjold, f. v. Cappelen.
Maleri paa Lundbygaard.

Så snart Beringskjold var trådt ind i Bielkes hus var hans kusk blevet taget i forvaring således at han ikke kunne skynde sig tilbage til Rønnebæksholm og røbe hvad der var ved at ske. Bielke og Schiøt kørte sammen med deres tjenere ud til Rønnebæksholm og nåede derud kvart over et. De bemægtigede sig straks skrivestuen og lod tjenere og kusken stå vagt med besked om ikke at lade nogen passere. Derefter gik de til kammerherreinde Beringskjolds værelse. De fandt hende siddende helt rolig. Hun sad med puddermantel på, i gang med at blive friseret. Da de læste kongens befaling op for hende blev hun meget angst og bekymret. Men de herrer gjorde deres bedste for at berolige hende. Derefter kaldte de alle gårdens folk sammen for at høre om nogen havde taget flugten med vigtige dokumenter. Da det ikke var tilfældet gik de i gang med, sammen med Fru Beringskjold, at gennemrode hele huset for bevismateriale. Og der var mange, mange, dokumenter, breve og så videre og de var her og der og alle vegne, endda gemt under dynen i hans seng. Det var ikke før kl. 2 om natten at de var færdige og kunne køre tilbage til Næstved. Men det tog hårdt på fru Beringskjold og hun fik et slagtilfælde.

Beringskjold opførte sig helt roligt i sit fangenskab. Men han ville ikke spise trods han blev tilbudt det han havde lyst til, og han sov kun lidt. Samme tid som de forlod Rønnebæksholm kl. 2 blev Beringskjold vækket og anmodet om at gøre sig klar til at rejse. Han nød en kop te og var klar da Bielke og Schiøt dukkede op. Beringskjolds egen karet var blevet hentet fra Rønnebæksholm og gjort klar med 6 heste, og kl. 3.30 om morgenen begyndte rejsen mod København og Kastellet. Beringskjold sad på bagsædet i kareten sammen med byfoged Wulf, som var bevæbnet med kaarde og skarpladt pistol. På forsædet sad to mænd fra borgervæbningen med trukne kaarder. En anden vogn kørte bag dem med de to andre fra borgervæbningen, væbnet med kaarder, ladte pistoler og kuglebøsser. Schiøt fulgte også med en del af rejsen, men fortsatte op til Fredensborg, hvor han afleverede alle de papirer de havde nået at indsamle på Rønnebæksholm til Guldberg. Kl. 5 om eftermiddagen ankom Beringskjold til Kastellet. Wulf afleverede hans fange der til stadighed påstod han var uskyldig. Dagen efter tog Wulf videre til Fredensborg og aflagde rapport til Guldberg og var i audiens hos arveprinsen. Med nye befalinger rejste Schiøt mod Næstved.

Magnus de Beringskjold † 1804.
Maleri paa Lundbygaard.

Op ad dagen den 11. juni tog Bielke og Schiøt igen ud til Rønnebæksholm sammen med glarmester Ager, som var eligeret borger og med Soelberg fra borgervæbningen. De traf Fru Beringskjold og Ditlev Beringskjold, som var ankommet. De befalinger der nu skulle læses op var noget rarere end dem fra de forudgående dage. Kongen kastede

ikke den mindste unåde på Fru Beringskjold og de to sønner Ditlev og Thomas. Kongen ønskede oplysninger og alle relevante dokumenter mod Beringskjold, men han tillod at Marie Kirstine kunne blive på Rønnebæksholm og rådgives af sin ældste søn.

Rønnebæksholm

Det tog Bielke, Schiøt, Ager og Soelberg 5 dage på Rønnebæksholm at få nogenlunde styr på resten af Beringskjolds papirer. De skulle gerne finde bevismateriale på Beringskjolds komplotplaner og uretmæssigheder i hans økonomiske transaktioner, faktisk som i dag hvor det kan være usædvanlig pengetransaktioner der kan lede politiet på sporet af terrorister. Og de var grundige. Imellem Beringskjolds papirer fandt de f.eks. nogle dokumenter angående pengeoverførsler til Madame Hegelund. De vidste godt at Beringskjold, når han var i Næstved altid tog ind til hende og satte sin vogn, sådan som han også gjorde den dag de havde arresteret ham. Var hun mon viklet ind i hans landsforræderiske planer? De tog ind til hendes gård og tog hende i skarpt forhør med hensyn til hendes forhold til Beringskjold, hvad de talte om og hvad det var for nogle hemmelige kommissioner hun udførte for ham? Men hun erklærede at de kun talte om ligegyldige ting og eneste hemmelige kommission hun havde udført for ham havde haft med brylluppet mellem hans søn Thomas og Comtesse Wedel at gøre. De undersøgte alle hendes møbler, chatoller, skabe og dragkister, men fandt intet.

Kastellet

Bielke og Schiøt indsendte deres rapport til Guldberg. Og han tog sig god tid til at sætte sig ind i sagerne. Imedens sad Beringskjold i Kastellet. Efter det første forhør blev han anvist et nogenlunde bekvemt værelse og havde tilladelse til at læse og spille kort med nogle af officererne, blive barberet under tilsyn samt bruge kniv og gaffel i officers nærvær. Men skrive et brev til hans hustru måtte han ikke. Der er skrevet flere bøger hvor man i detaljer kan læse om det videre forløb af sagen mod Beringskjold, og anklagen mod ham for højforræderi.

På det personlige plan må det have været utroligt svært for ham. Så vidt man kan fornemme var hans ægteskab trods alt lykkeligt, søde Marie Kirstine holdt af sin besværlige mand og han af hende. Det må have været forfærdeligt at sidde i fængslet og vide at hun nu lå syg hjemme på Rønnebæksholm og ingen kontakt måtte have med hende. Først i januar 1783, efter godt 1½ års fangenskab, lykkedes det for Beringskjold at overtale en af hans vogtere til at hjælpe med at skaffe skriveredskaber til ham. Beringskjold skrev til Marie Kirstine og vogterens kone måtte gå den lange vej fra København til Rønnebæksholm. Til rejsepenge havde han givet 3 guldærmeknapper som Abelone Ammondsdatter kunne optage lån på. Abelone kom af sted, men halvvejs var hun blevet ængstelig over det hun var i færd med og vendte om. Tilbage på Kastelet afleverede hendes mand brevet til sin overordnede. Dette resulterede i at han fik 24 stokkeslag medens hans kone slap for straf. Men for Beringskjold betød det, sammen med nogle andre forsøg på at få kontakt uden for fængslet, at de var nødt til at afslutte de alvorlige beskyldninger mod ham med en dom. Guldborg slap af sted med at omgå en normal retsbehandling og d. 9. april 1783 besluttede Retten at "... Magnus Beringskjold hørte til de urolige og for landet farlige borgere, som det almindelige bedste og det offentlige rolighed fordrer at må deres hele levetid holdes arresteret og i nøje bevaring...". Altså blev han ikke kendt skyldig i højforræderi men skulle forbyggende holdes arresteret resten af sit liv!!!

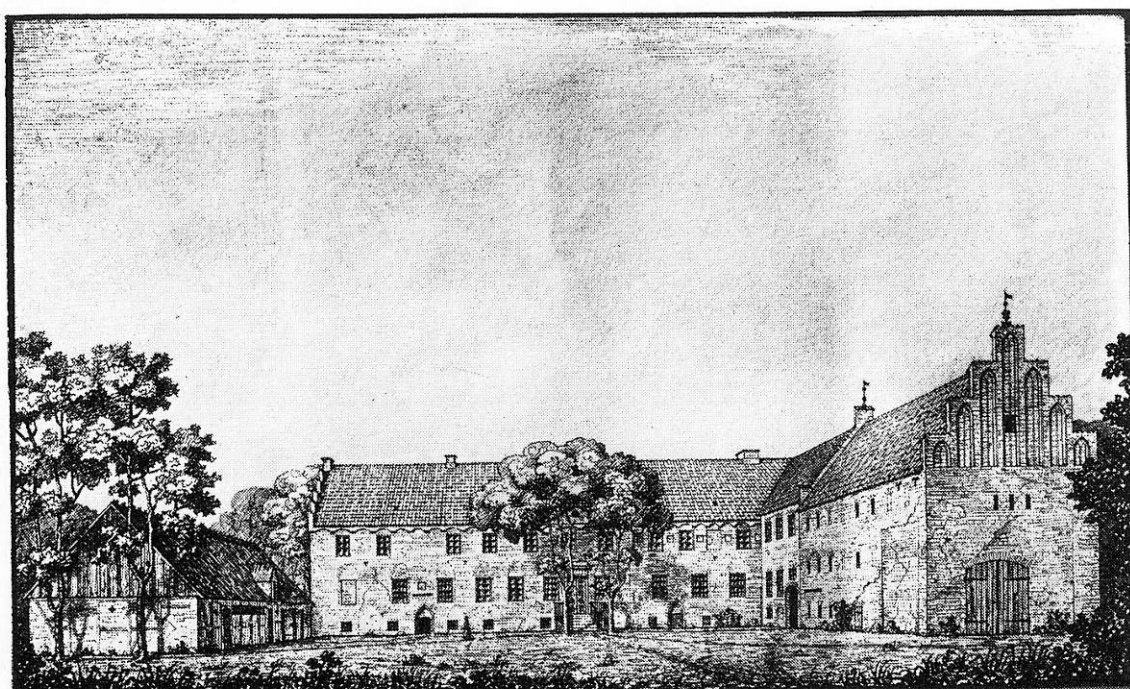

Fig. 1. Sortebrødregaard set fra øst. Midt for ses vestfløjen, stuehuset, til højre nordfløjen, som har rummet kirken (senere Wedel Jarlsbergs teater). Tegning af G. Kretz, antagelig ca. 1835. Tilh. Ostenfeldts Stiftelse, Næstved.

Marie Kirstine Beringskjold kom sig ikke over sit slagtilfælde, og var siden svag og til dels sengeliggende. I efteråret 1782 overtog hendes ældste søn Ditlev Rønnebæksholm. Han mageskiftede sin ejendom på Falster med Sortebrødregården i Næstved. Marie Kirstine flyttede til byen. Regimentskvartermester Schiøt kom godt ud af det med både Marie Kirstine og Ditlev og havde hjulpet dem med at få styr på deres regnskaber og økonomi. Knap en måned efter at Beringskjold havde fået sin livstidsdom lykkedes det for ham at få smuglet et brev ud til hans kone. Det var sendt til en købmand i Næstved som skulle videregive det til forpagterens kone på Rønnebæksholm som så skulle give det videre til fru Beringskjold. Det tyder på at han ikke er blevet orienteret om at hun var flyttet til Sortebrødregården. Her havde hun været sengeliggende i flere måneder. Ankomsten af brevet den 3. maj sendte hende nærmest i choktilstand. "Allerbedste og eneste ven på jorden" var overskriften. Hendes følelser tog overhånd og hun besvimele. Schiøt som tilfældigvis var på Sortebrødregården kom hende til hjælp. Han tog brevet fra den forfærdede og grædende kammerherreinde og rådede hende til at sende det videre til Guldborg for at vise hendes

egen uskyld. Marie Kirstine gik med til at brevet blev lagt i en forsegleet kuvert som Schiøt tog i sin varetægt. Kammerherreinde Marie Kirstine Beringskjold døde en måned senere. Hun blev begravet i St. Mortens kirke og Schiøt afleverede brevet til Guldberg.

Her ser vi en tegning af Magnus Beringskjold medens han var fange på Kuppet. Den kendte Billedskærer Johannes Wiedewelt er kunstneren.

22. august 1785 forlod Beringskjold København på et skib til Norge, med mål mod Bergenhus. Her fik han i sit fangenskab en passende frihed såfremt han viste kommandanten en passende lydighed. Han fik et stort værelse med tilstødende kammer og egen tjener. Efter 11 år flyttede han til Stavanger hvor han levede frit, men dog ikke måtte forlade byen. Efter hele 23 år i fangenskab døde Magnus Beringskjold i 1804, 83 år gammel.

Grundtvig slutter hans 220 sider meget grundigt forskede artikel om Magnus Beringskjold med at mene, at der fra 1781 blev begået megen uretfærdighed, i al fald vilkårlighed imod ham, og det er ligeledes uigendrivelig godtgjort at der allerede i 1771 skete ham stor uret. At han derved blev kastet ind på en bane der omsider lod ham ende som en stakkels fange og en ulykkelig mand. Ved tidernes ugunst udviklede han sig mere og mere til en listig og bedragerisk karakter, hvis hånd var imod alle, og alles imod ham, men han viste under alt dette en kraft og en udholdenhed, som det kun blev få givet at kunne udfolde, og som man kunde ønske at have set rettet på større og værdigere formål".